

401
SİYASİ DERGİ

Emek
dünyası

AYLIK SİYASİ DERGİ
hedef
SİYASİ • MÜCADELE • ZAVALE

İSCİLERİN
SESİ

DİSK'İN DEVRİMCİ DEĞERLERİNİ MÜCADELEMİZDE YAŞATALIM

Amerikancı Sarı Sendikacı

■ *Doğuşundan faaliyetlerinin durdurulduğu güne kadar geçen 13 yıl içinde bir mücadele geleneği yaratan DİSK, özellikle işçi sınıfının ekonomik-demokratik haklarının kullanılması ve korunması doğrultusundaki mücadeleyle neredeyse özdeşleşmiştir.*

Faşist Eylül darbesinin 10. yılında Türkiye şiddeti giderek artan bir iktisadi krizin ağırlaşan sancuları ile yüzyüzedir. Krizin politik karakter kazanmasının tüm işaretleri de ortaya çıkmaya başlamıştır. Hiçbir toplumsal kesimin açıkca sahiplenemediği bir anayasa; hızla itibar yitirmekte olan parlamento; geleneksel saygınlığını yitirmiş Çankaya; çıkışsızlık içerisinde kıvranan ve giderek şehir ve kırsal yoksulları nezdinde prestij yitiren iktidar ve muhalefetiyle burjuva siyasi partileri. Tüm bu göstergeler krizin politik karakter kazanacağını, sınıf mücadelesinin boyutlarının hızla derinleşeceğini ifadesidir. Bugünlerden bunu söylemek kahinlik olmayacaktır: İçinde yaşadığımız ve derinleşmekte olan bunalım 1979-1980 bunalımından daha köklü, daha olgun, daha temelli sonuçlar yaratacak bir mücadeleyi olanaklı kılacaktır. Bu mücadelede hangi toplumsal güçlerin üstte çıkacağını örgütlülük düzeyi, kararlılıkları, enerjileri ve azimleri belirleyecektir. Eylül 1980'de büyük kayıplara uğrayan işçi sınıfı, şehir ve kırsal yoksulları şayet bu kayıpların sebeplerini iyi kavrar, zaaflarını korkusuzca irdeler ve gerekli devrimci sonuçlara ulaşabilirse yenilginin yıkıntılarını arasında zaferle taçlanmış bir mücadeleyi yaratabilir ve yaratacaktır.

Bu ortak değerlendirmede bizler mücadelenin geneline değil özgül bir yanına sendikalaşma ve sendikal mücadeleye ilişkin duvardığımız sonuçlar üzerinde duracağız. Türkiye işçi sınıfının

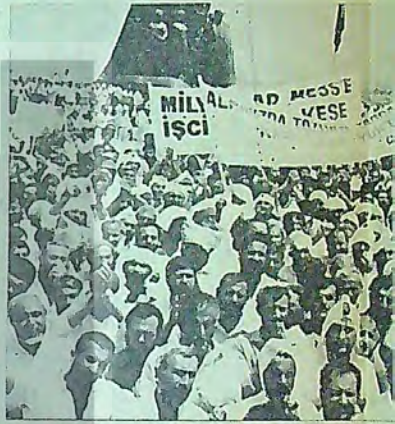
mücadele tarihinde onurlu bir çıkış olan DİSK'in kuruluş yıldönümünde böyle bir değerlendirmeye duyulan ihtiyaç ortadadır.

DİSK'İN DOĞUŞU VE MÜCADELESİ

Türk-İş'in Amerikancı devlet sendikası anlayışına karşı bir tepki olarak doğan DİSK, işçi sınıfının sendikal mücadelesinde önemli bir aşama gerçekleştirmiştir. Doğuşundan faaliyetlerinin durdurulduğu güne kadar geçen 13 yıl içinde bir mücadele geleneği yaratan DİSK, özellikle işçi sınıfının ekonomik-demokratik haklarının kullanılması ve korunması doğrultusundaki mücadeleyle neredeyse özdeşleşmiştir. DİSK, kurulduğu 1967 yılından sonra geliştirdiği mücadelecilik çizgisiyle Türk-İş'in uzlaşmacılığına tepki duyan yüzbinlerce işçiyi çatısı altında toplamış, verdiği mücadele ile işçi sınıfının ufkunu genişletmiştir. Kısa zamanda bir çığ gibi büyüyen DİSK'in önderliğinde işçilerin gerek bilinçlenme gerekse de örgütlenme düzeyleri önemli ölçüde yükselmiştir.

Mücadele içerisinde gelişen DİSK, sadece işçi sınıfı içinde değil, emekçi halkın bütün kesimlerinde de örgütlenme ve mücadele ruhu yaratılmasında önemli rol oynamıştır.

Bütün bu olumluluklarına karşı DİSK'e egemen olan günlük çıkarları işçi sınıfının gerçek kurtuluşunun önüne koyan sorunların çözümünü düzen içerisinde gören reformist, ekonomist anlayış-

lar, kendisini nihai olarak 12 Eylül Faşizmi karşısında önce suskunluk sonra teslimiyet olarak gösteren yanlış bir mücadele ve örgütlenme anlayışını da beraberlerinde getirmişlerdir. Özellikle bu günden bakıldığında DİSK'in 12 Eylül'e karşı ve 12 Eylül'den sonra üstüne düşen görevleri yerine getirememesinin, mücadelenin sürekliliğini sağlamamasının nedenlerinin incelenmesi ve çıkartılan dersler doğrultusunda bir sendikal mücadelenin hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır.

"1961 Anayasasının sözü ve özü ile uygulanmamasını ısrarla savunmak" gibi bir amacı doğuş gerekçeleri arasında sıralayan DİSK, 12 Mart sonrasında Türk-İş'den kopan ya da bağımsız bazı sendikaların katılımı ile sayısal olarak daha da büyümüştür. İşçilerin DİSK'e gidiş eğiliminin önderliği-

lık Zincirini Parçalayalım

■ **DİSK'in 12 Eylül'e karşı ve 12 Eylül'den sonra üstüne düşen görevleri yerine getirememesinin mücadelenin sürekliliğini sağlayamamasının nedenlerinin incelenmesi ve çıkartılan dersler doğrultusunda bir sendikal mücadelenin hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır.**

son erken genel kurulunda getirilen bu yöndeki önerilerin reddedilmesi sonun başlangıcını oluşturuyordu.

İşçi sınıfı ile sendika yönetimleri arasındaki uzaklığın kaldırılmaması, işçilerin söz ve karar sahipliği ilkesinin sendika yönetimlerindeki kişi ve grupların belirleyiciliği olarak algılanması, tasfiyeci yöntemler uygulanması ve hepsinden de önemlisi işçi sınıfının kendi sınıf bilinciyle donatılmaması, yüzbinlerce üyeli DİSK'in 12 Eylül ile gelen saldırılara karşı sessiz, tavırsız ve hareketsiz kalmasının belirleyici etkilerindenidir.

GÜNÜMÜZDE DURUM VE GÖREVLERİMİZ

12 Eylül tüm toplumsal hayatı faşist esaslara göre yeniden düzenlerken, bundan en fazla nasibini alan işçi sınıfımız oldu. Ege-men güçler DİSK'i faaliyetten men ettiler. DİSK'in şahsında Türkiye işçi sınıfının ve devrimci sendikal ilkeleri yargıladılar. Bununla da yetinmediler, yeni çıkardıkları yasalarla sendikaları düzenin basit bir eklentisi, devletin işçi sınıfını kontrol aygıtı olacak şekilde düzenlediler. 12 Eylül'cülere Türk-İş'in de desteği sayesinde dünyada örneği az bulunur bir sendikal hayatı, bir deli gömleğini işi sınıfına dayatabildiler. Ancak daha şimdiden bu gömleğin dikişleri sökülmeye, sağından solundan yırtılmaya başlandı.

1983'de şartların tüm olumsuzluğuna, fiili baskı ve teröre, 2821

sayılı sendikalar yasasının örgütlenmeyi engelleyen hükümlerine rağmen, birçok iş kolunda DİSK'in mücadele geleneğini sahiplenen sendikaların kurulmasını engelleyemediler. Ağırlaşan yaşam koşullarının ve sendikal yönetimlerin teslimiyetçiliğinin sonucunda yeni arayışlara ve mücadelelere giren işçilerin, Türk-İş'e giden DİSK üyelerinin olumlu katkılarıyla da Türk-İş'i sarsmasını engelleyemediler. 12 Eylül'cülerin ve onların gerçek yönetici ve yönlendiricisi tekelci kapitalizmin hesabı, Türk-İş'i tek sendikal konfederasyon haline getirmek, var olan anlayışını devam ettirmektir. Bu hesapların hiç birisi tutmadı. İşçi sınıfı her ikisini de işlemez hale getirdi. Türk-İş'in eski biçimde gitmeyeceğinin örneklerini de verdi. Türk-İş'e bağlı sendikaların çeşitli düzeylerinde yaşanan altüstlükler, Mart-Nisan eylemlerinin sendika yönetimlerine rağmen, gerçekleştirilebilmiş olması, yükselen grevler ve artan grevci sayısı, zenginleşen direniş biçimleri DİSK'in temsil ettiği mücadele ruhunun bir üst şekilde yeniden üretildiğinin müjdecisidir.

Tam da bu noktada ve giderek yükselen mücadele ortamında işçi sınıfı yaşadığı geçmişin mücadelelerinden devrimci dersler çıkarmada ve onun uygulamasında geç kalmamalıdır. Eski olumsuzlukları yeniden yaşamamak, sermayenin çok yönlü saldırılarına karşı direnir, saldırıyı boşa çıkartmak bugün alınacak tavra bağlıdır.

ni kapmak amacını güden bu sendikaların yöneticileri ile DİSK pazarlığa oturmuş, gerçek anlamda bir nitel değişiklik amaçlanmadan bu akış hızlandırılmak istenmiştir.

DİSK'in mücadele geleneğinde önemli çıkış noktaları olan demokratik Hak ve Özgürlükler Mitingleri, 1 Mayıs kutlamaları, faşizme ihtar eylemleri, DGM direnişi gibi bazı siyasi nitelikli eylemler de DİSK yönetimindeki ufkunu ekonomik mücadele ile sınırlı düzen içi iyileştirmelerle yetinen anlayışta ciddi bir değişiklik anlamına gelmiyordu. Gerçekleştirilen eylemlerin kalıcılaştırılmaması DİSK'in kendi mücadele ve örgütlenme anlayışını ülkedeki sınıf mücadelesinin aldığı biçimlenişe göre düzenlememesi mücadelenin ve gözükten 12 Eylül darbesinin gerektirdiği şekilde işyerlerini temel alan bir örgütlenmeye gidilmemesi ve DİSK'in

İşyeri Komitelerinde Örgütlenelim

Mücadelenin sürekliliğinin güvencesi işyeri komiteleridir. Böylesi bir örgütlenmeye sahip olan bir sendikal yapı 12 Eylül'de olduğu gibi bir kararname ile ortadan kalkmaz, tabelası inse bile mücadelesi sürer.

1990 ve önümüzdeki yıllar mücadelenin daha da yükseleceği derinleşeceği ve zenginleşeceği yıllar olacaktır. Fakat sadece mücadeleci olmak yeterli değildir. Daha iyi bir ücret düzeyi, daha iyi çalışma ve yaşama koşulları için verilen mücadale, eğer işçi sınıfının gerçek kurtuluş mücadalesinden kopuk olarak sürdürülürse elde edilen kazanımlar, zaferler ne olursa olsun geçici olmaya ve yenilmeye mahkumdur. İşte bu yüzden işçi sınıfını düzenle kendiliğinden doğan kavgasını sistemleştirecek, sendikal mücadaleyi sadece iktisadi içeriği ile değil sınıfın genel mücadalesiyle ilişkili olarak yönlendirecek gerçek anlamda bir sınıf ve kitle sendikası anlayışının hayata geçirilmesi görevi yakıcı bir önem taşımaktadır.

Bu görevin yerine getirilmesinde yakalanması gereken temel halka sınıf ve kitle sendikasının yapı taşı olan işyeri komite ve konseyleridir. İşçilerin söz ve karar sahibi olması ilkesini sadece temsilcilerin seçime gelmesi, toplu sözleşme ve grev kararlarının işçilere sorulması ve benzeri olarak görülmesine, sendika yöneticilerinin iyi niyeti ile sınırlı olarak anlaşılmasına karşı işçilerin sendika politikasının belirlenmesine, mücadelenin hedef ve amaçlarının saptanmasına bilinçli ve örgütlü olarak katılmasının güvencesi işyeri birim örgütlenmeleridir. Emekle sermaye arasındaki çelişkinin en keskin, en açık ve dolaysız bir biçimde yaşandığı işyerlerinde oluşturulan bu örgütlenmeler işçi sınıfının mücadale içinde doğan birliğini kalıcılaştıran sendikalar ile işçiler arasındaki kopukluğu ortadan kaldırıp, "sendika işçilerdir" ilkesini hayata geçiren, sendikal mücadelenin işyerindeki beyni işlevini gören yapılarıdır.

Sorunları bizzat yaşayan işçilerin bu sorunların çözülmesinde kendi güçlerini devreye sokmalarının aracı olan işyeri komiteleri bütün faaliyetlerinde "Üreten biziz, yöneten de biz olacağız" ilkesiyle hareket ederek işçilerin yönetmeyi öğrenmesini sağlayacaktır. İşçilerin koşulları kavrayıp dönüştürecek bir bilince ulaşmasını, en genel anlamıyla kendi sı-

nıf bilincini almasını sağlayacak olan işyeri komiteleri işçilerin siyasi mücadaleye hazırlanmasının siyasi tercihlerinin yapılabilmesinin siyasi mücadaleye atılışında hazırlayıcısıdır

Mücadelenin sürekliliğinin güvencesi de işyeri komiteleridir. Böylesi bir örgütlenmeye sahip olan bir sendikal yapı 12 Eylül'de olduğu gibi bir kararname ile ortadan kalkmaz, tabelası inse bile mücadelesi sürer. Günümüzde sendikal mücadelenin gelişimini belirleyici devrimci işçi hareketinin dayanacağı temel işyeri komiteleridir. İşyeri komitelerinin sendikal mücadelenin içinde bulunduğu duruma yaşanan dönemin karakterine ve sınıflar mücadalesinin aldığı biçimlere göre şekilleneceği, işleyeceği öndeki hedeflerin değişebileceği unutulmamalıdır.

12 Eylül'ün acı dersleri de 1989 eylemlerinin deneyleri de önümüzdedir. İşçi sınıfımız yeni bir DİSK anlayışını ve örgütlenmesini yaşamayacaktır. Ve yaşamamalıdır. İşçi sınıfımız DİSK'in faaliyetleri ister serbest bırakılsın isterse de bırakılmasın daha ileri hedefleri hayata geçirecektir. DİSK'in mücadale anlayışını dönemin karakterine uygun ve ücret köleliğinin ortadan kaldırılması yüce amacına bağlı olarak gerçekleştirecektir. Bunu engellemeye hiçbir zorbalık yetmeyecektir.